

5. Marques B., McIntosh J., Webber H. Therapeutic Landscapes: A Natural Weaving of Culture, Health and Land. Landscape Architecture Framed from an Environmental and Ecological Perspective. 2022. DOI: 10.5772/intechopen.99272. URL: <https://www.intechopen.com/chapters/78209>
6. Havlick D. G., Cervený L. K., Derrien M. M. Therapeutic landscapes, outdoor programs for veterans, and public lands. Social Science & Medicine. Volume 268. 2021. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0277953620307590>.
7. Рукшане І. Лікування містом чи є утопією міське середовище, що сприяє дружнім стосункам між усіма його користувачами? *Ландшафт і архітектура*. №2-3. 2022. URL: https://landscape-architecture.top/wp-content/uploads/2022/11/LA_2-3_2022_journals-v27-12-2022.pdf.
8. Ke Wang, Qingming Cui, Honggang Xu. Desert as therapeutic space: Cultural interpretation of embodied experience in sand therapy in Xinjiang, China. *Health & Place*. Volume 53, 2018, P. 173-181. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2018.08.005>.

Миросєді О. В.
*студентка 4 курсу, кафедри світової політики,
дипломатії та туристичного бізнесу*
Науковий керівник: Панова І. О.
*к.е.н, доцент, доцент кафедри світової політики,
дипломатії та туристичного бізнесу*
*Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
м. Харків, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабна війна спричинила значні негативні зміни у функціонуванні готельних закладів та туристичної інфраструктури України. Галузь гостинності перебуває у стані кризи, зумовленої руйнуванням частини готельного (номерного) фонду та туристичних локацій, а також суттєвим зменшенням внутрішнього й міжнародного туристичного потоків.

Наразі діяльність індустрії гостинності зосереджена переважно у західних регіонах України, що суттєво обмежує географічне охоплення туристичних послуг і звужує економічний потенціал галузі. Економічні збитки, яких зазнають готелі та інші заклади гостинності, є прямим наслідком військових дій. На відміну від кризи, спричиненої пандемією COVID-19, яка характеризувалася поступовим відновленням вже за кілька місяців після зняття карантинних обмежень, війна, яка триває вже третій рік, створює довгострокові виклики для відновлення галузі. Все це зумовлює необхідність детального аналізу проблем розвитку сфери гостинності та пошуку ефективних рішень для її адаптації та відновлення в умовах воєнного стану.

Повномасштабна війна спричинила значні негативні наслідки для функціонування готельного бізнесу в Україні, зокрема:

– руйнування готельної інфраструктури: значна частина готельних закладів у багатьох регіонах країни зазнала пошкоджень або була повністю знищена внаслідок бойових дій;

– припинення діяльності на окупованих територіях: готельні підприємства, розташовані на тимчасово окупованих територіях, були змушені повністю зупинити свою роботу;

– втрата міжнародного ринку: готелі, що опинилися в зонах окупації, втратили доступ до міжнародних ринків готельних послуг, що значно знижує їхню конкурентоспроможність та економічну ефективність;

– втрата кваліфікованого персоналу: індустрія зазнала значних кадрових втрат через міграцію, бойові дії, мобілізацію, а також вимушений виїзд жінок за кордон. Це створює дефіцит фахівців, здатних забезпечувати високий рівень обслуговування;

– скорочення споживачів готельних послуг: у низці регіонів відбулося критичне зменшення або повне зникнення попиту на готельні послуги, що зумовлено відсутністю туристичних потоків та внутрішньої мобільності населення;

– збої у ланцюгах поставок: війна спричинила серйозні перебої в постачанні товарів і послуг, необхідних для стабільного функціонування готельної галузі, що ускладнює забезпечення якості послуг, ведення бізнесу тощо [1].

Значна проблема сучасного стану розвитку гостинності в Україні – це руйнування готельних підприємств. Відомо про чисельні руйнування як у районах ведення активних бойових дій, де готелі фактично повністю знищені, так і у віддалених від лінії фронту населених пунктах. Страждають від цього чимало туристичних міст України, особливо тих, що розташовані на морському узбережжі держави. Так, у березні 2022 року було розбомблено готель «Україна» у Чернігові, готель «Інгул» у Миколаєві, також було пошкоджено готель «Нтон» у Львові, у травні 2022 року знищено готель «Grande Pettine» в Одесі та кілька готелів у м. Затока Одеської області. Було завдано руйнування готелям Grand Admiral Resort&SPA у Київській області, готелям «Харків» та SV Park у м. Харків, Play Hotel by Ribas у Херсоні, окрім цього, було також завдано руйнування готелю Sunrise Park у Запоріжжі. У містах, де ведуться активні бойові дії, цілком ймовірним є те, що готелі, розташовані у них, зруйновані або частково, або повністю, так само і у тих населених пунктах, які сьогодні перебувають під окупацією [2].

Ймовірність руйнування готелів унаслідок ракетних обстрілів значно знижує попит на послуги закладів гостинності в Україні. Ця тенденція посилюється кризовим станом туристичної галузі: повномасштабна війна спричинила суттєві порушення внутрішніх туристичних потоків, а міжнародні туристи уникають відвідування України через постійну загрозу ракетних атак, навіть у регіонах, віддалених від зони бойових дій.

У населених пунктах, розташованих поблизу активних бойових дій, ситуація є ще більш критичною. Попит на послуги гостинності у цих регіонах практично відсутній навіть серед внутрішніх туристів, що призводить до

глибокої економічної кризи у галузі. У таких умовах заклади гостинності змушені зазнавати значних фінансових збитків, скорочувати штат працівників, знижувати рівень заробітної плати та оптимізувати витрати. Такі заходи є вимушеними кроками для мінімізації втрат та збереження своєї присутності на ринку в умовах тривалої кризи [1].

Також на початку повномасштабної війни припинили свою роботу заклади гостинності, які належали до міжнародних мереж. Вже у 2023 році більшість з них відновили свою роботу. Проте ті заклади, які розташовані на тимчасово окупованій частині України, відновлять свою роботу лише після повернення Україною цих територій. У Києві, зокрема, відновили свою роботу такі готелі міжнародних брендів: Hilton Kyiv, InterContinental Kyiv, Radisson Blu Hotel, Fairmont Grand Hotel Kyiv, Mercure Kyiv Congress, Holiday Inn Kyiv. Втім, кількість міжнародних туристів, які є основними споживачами їх послуг, наразі поки не відновились.

Варто підкреслити, що можливості сучасного відновлення та повоєнного розвитку закладів гостинності в Україні мають місце, оскільки гостинність буде мати все більший попит після закінчення війни. Українці, які роками майже не відпочивали, почнуть мандрувати країною, так само Україна стане більш привабливою і для міжнародних туристів. Буде зростати обсяг іноземних інвестицій, поступово відновлюватимуть свою роботу все більше закладів гостинності, які до цього її призупинили з певних причин від початку війни. Індустрія гостинності почне відновлюватись одразу після припинення бойових дій, оскільки є важливою сферою економіки держави [3]. Таким чином, можна окреслити наступні перспективи розвитку гостинності в Україні:

- відновлення роботи закладів гостинності по всій Україні;
- збільшення кількості відвідувачів та, як наслідок, зростання прибутку;
- збільшення потоку іноземних туристів та іноземних інвестицій;
- відкриття нових закладів гостинності на місці зруйнованих, у тому числі і міжнародних мереж;
- відродження туризму у раніше окупованих регіонах України тощо.

Отже, сучасний стан індустрії гостинності в Україні характеризується значними труднощами, спричиненими наслідками війни. Хоча поступове відновлення роботи закладів гостинності вже відбувається, досягнення довоєнного рівня розвитку галузі наразі є недосяжним через масштабність завданих збитків та нестабільність ситуації в країні. Водночас у повоєнний період існують суттєві перспективи для відродження індустрії гостинності та її активного розвитку. Зокрема, очікується, що реалізація комплексних стратегій з відновлення інфраструктури, залучення інвестицій та стимулювання внутрішнього і міжнародного туризму сприятиме стабілізації галузі та створенню умов для її подальшого зростання.

Список використаних джерел:

1. Румянцева І. Б., Мендела, І. Я. Готельна індустрія України в умовах воєнного часу. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. №11. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-12-02> (дата зверення: 20.11.2024)

2. Безручко Л., Білоус, С., Філь М. Готельне господарство України в умовах війни: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-43> (дата зверення: 20.11.2024)

3. Марусей Т. В. Особливості функціонування готелів в Україні в умовах воєнного стану. *Агросвіт*. 2023. №12. С. 37-42. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.12.37> (дата зверення: 20.11.2024)

Мірошник М. В.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу
Волощак С.С.*
*магістр кафедри маркетингу
Ілляшенко Є.С.*
*магістр кафедри маркетингу
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Розвиток туризму та гостинності в регіонах України має великий потенціал і може стати важливим драйвером економічного зростання. Ось кілька ключових аспектів, які впливають на цей розвиток:

1. Природні ресурси та культурна спадщина Україна має багатий природний та культурний потенціал, включаючи Карпати, Чорне море, історичні міста (Київ, Львів, Одеса) та визначні місця, такі як Софія Київська, Кам'янець-Подільська фортеця та інші.

Це створює можливості для різноманітних видів туризму, включаючи:

- екологічний туризм (Карпати, Шацькі озера) ;
- культурний та історичний туризм (Львів, Київ, Чернівці);
- морський відпочинок (Одеса, Миколаївщина) ;
- активний туризм (гірські походи, лижі).

2. Інфраструктура та транспорт. Поліпшення інфраструктури є ключовим для розвитку туризму. Це включає модернізацію доріг, розвиток авіа- та залізничного сполучення, будівництво нових готелів, курортів та туристичних баз. Наприклад, розвиток курортної зони в Буковелі та навколишніх Карпатах значно сприяв притоку туристів як з України, так і з-за кордону.

3. Діджиталізація та маркетинг. Цифрові технології можуть сприяти просуванню туризму на міжнародному ринку. Це включає створення інтерактивних платформ, мобільних додатків, віртуальних турів і активне використання соціальних медіа для залучення туристів. Важливим є також участь у міжнародних туристичних виставках та співпраця з туроператорами з інших країн.